

Oug AS
Dovresvingen 12c
1184 OSLO

VÅR REFERANSE
22/2045

DERES REFERANSE

DATO
16.06.2022

Tilsynsrapport

Finanstilsynet viser til tilsyn avholdt 15. mars 2022. Tilsynet ble gjennomført via videosamtaler. Foreløpig rapport ble sendt regnskapsførerselskapet 5. mai, mens tilsvaret fra selskapet er mottatt 30. mai 2022.

Tilsynet omfattet det autoriserte regnskapsførerselskapet Oug AS, org. nr. 913 512 413, og daglig leder/autorisert regnskapsfører Svein Christer Faale Willadsen.

Selskapet hadde på tilsynstidspunktet 19 regnskapsføreroppdrag og en omsetning i 2020 på ca. kr 1,45 mill. Det er en ansatt i selskapet. Daglig leder har siden oktober 2019 vært innleid fra et annet regnskapsførerselskap.

Formålet med tilsynet var å kontrollere om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med de kravene som gjelder, herunder om oppdragene gjennomføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk. Den rettslige standarden "god regnskapsføringsskikk" utfylles av en standard utarbeidet av Regnskap Norge, DnR og Økonomiforbundet. Ved kontroll av utvalgte enkeltoppdrag kontrolleres det arbeidet som utføres i forhold til regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Autoriserte regnskapsførere er underlagt hvitvaskingslovgivningen. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter dette lovverket.

Alle regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll. Finanstilsynets tilsyn dekket derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset den konkrete virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd i samsvar med forskriftens krav. Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet.

Det vises også til finanstilsynsloven § 3 som fastslår at Finanstilsynet skal se til at de institusjoner det fører tilsyn med virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

1. Daglig leders og oppdragsansvarlig regnskapsførers ansvar

Formålet med autorisasjonsordningen og offentlig tilsyn med regnskapsføringsvirksomheter er å sikre at oppdragsgivernes interesser blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Finanstilsynet kontrollerer

at autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper etterlever regnskapsførerloven og annen relevant lovgivning som støtter opp under formålet. Oppfølging av manglende ivaretagelse av rollen som daglig leder i regnskapsførerselskaper og som oppdragsansvarlig regnskapsfører er sentralt i tilsynsarbeidet.

Ansvar som tilligger oppdragsansvarlig regnskapsfører

Kravet om at det skal utpekes en autorisert regnskapsfører for oppdrag som et regnskapsførerselskap påtar seg skal bidra til å oppfylle formålet med autorisasjonsordningen, som blant annet er å sikre høy kvalitet på regnskaper og rapporter som blir levert til oppdragsgivere og andre brukere av regnskapet, herunder offentlige myndigheter. Regnskapspliktige som setter bort sitt regnskap til autoriserte regnskapsførere skal kunne ha tillit til at oppdraget blir utført i samsvar med god regnskapsføringsskikk og at regnskap og rapporter har god fagmessig kvalitet. Ansvar for at regnskapsføreroppdragene utføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk påhviler den som er ansvarlig for oppdraget. Dersom den oppdragsansvarlige ikke ivaretar sitt oppdragsansvar, innebærer det en undergraving av autorisasjonsordningen. Dette gjelder uavhengig av forhold i regnskapsførerselskapet og uavhengig av om det benyttes medarbeidere til å utføre arbeidet. Dette ansvaret skal ivaretas på en forsvarlig måte og er ikke begrenset av det som måtte være avtalt mellom regnskapsførerselskapet og den oppdragsansvarlige regnskapsføreren. Den som påtar seg oppdragsansvaret, må gjøre en selvstendig vurdering både av sin kompetanse og kapasitet.

En autorisert regnskapsfører som er daglig leder i et regnskapsførerselskap, vil i tillegg ha det ansvaret som følger av denne rollen. De pliktene en daglig leder i et regnskapsførerselskap må ha en særlig oppmerksomhet rettet mot er følgende:

Daglig leders ansvar etter regnskapsførerlovgivningen

Det er et lovkrav at et autorisert regnskapsførerselskap skal ha en daglig leder som er autorisert regnskapsfører, jf. regnskapsførerloven § 6 første ledd nr. 1. Bakgrunnen for kravet er behovet for at lederen av et autorisert regnskapsførerselskap innehar særlig kunnskap om regnskapsførers ansvar overfor oppdragsgiverne og de forhold som gjør seg gjeldende ved driften av et regnskapsførerselskap. Forarbeidene til regnskapsførerloven gir liten veiledning med hensyn til tolkningen av § 6. I kommentarer til regnskapsførerloven § 6, jf. Gyldendal Rettsdata, legges det imidlertid stor vekt på formålet bak dette lovkravet. Her står det blant annet: "*Bakgrunnen for kravet er bl.a. å sikre tilstrekkelig kunnskap og bevissthet om det ansvar og plikter et selskap har, både overfor Finanstilsynet og overfor oppdragsgiverne. I den forbindelse er det vist til daglig leders plikter via selskapslovgivningen. Selskapslovgivningen gir også daglig leder en definert forvaltningsmyndighet. I tillegg til det ansvar som påhviler en daglig leder etter selskapsretten, er oppgavene og ansvarsområdet knyttet til det å drive regnskapsførervirksomhet nærmere konkretisert i de bransjefastsatte standardene for god regnskapsførerskikk (GRFS).*"

Daglig leders ansvar etter selskapslovgivningen.

I et aksjeselskap er det daglig leder som står for ledelsen av selskapet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Daglig leder skal blant annet sørge for at selskapets regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, jf. aksjeloven § 6-14, og skal minst hver fjerde måned gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling, jf. aksjeloven § 6-15.

Daglig leders ansvar etter risikostyringsforskriften

Regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll, jf. § 1 nr. 10. Forskriften krever at vesentlige risikoer identifiseres, håndteres og rapporteres slik som fastsatt.

Etter forskriften har daglig leder ansvar for å påse at risikostyringen og internkontrollen blir gjennomført, herunder etablering av rutiner for risikoovervåkning, jf. § 4, og må løpende følge opp endringer i foretakets risikoer. Videre skal daglig leder minst en gang årlig utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen som skal behandles av styret, jf. § 8. Daglig leders ansvarsoppgave er derfor blant annet å sørge for utarbeidelse og gjennomføring av rutiner i selskapet for å redusere de reelle risikoene som ligger i foretaket og den virksomheten som drives. Det må etableres kontroller som sikrer etterlevelse. Hvis daglig leder ser at det foreligger forhold som innebærer vesentlige risikoer for selskapet, må vedkommende rette på forholdet eller rapportere til styret.

Daglig leders ansvar etter hvitvaskingslovgivningen

Autoriserte regnskapsførere og autoriserte regnskapsførerselskaper er underlagt hvitvaskingsloven. Rapporteringspliktige skal gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering hvor blant annet egen virksomhet, virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og geografiske forhold skal tas i betraktning, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingene skal dokumenteres og holdes oppdatert.

Det følger videre av hvitvaskingsloven § 8 at rapporteringspliktige skal ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Flere av kravene ligger under daglig leders ansvarsområde, herunder sørge for at det utarbeides rutiner som blir lagt frem for styret for fastsettelse. Daglig leder skal påse at rutinene etterleves.

Ivaretagelsen av ansvaret som daglig leder

En autorisert regnskapsfører som har påtatt seg ansvaret som daglig leder, må ha kunnskap og erfaring som gjør vedkommende i stand til å forstå dette ansvaret og til å oppfylle de pliktene som tilligger denne rollen. Daglig leder må være involvert i den løpende virksomheten på en måte som gjør at vedkommende er i stand til å sikre at den drives på en hensiktsmessig og forsvarlig måte og i samsvar med relevant lovgivning fra det tidspunkt virksomheten startes. Når autoriserte regnskapsførerselskaper ikke drives i samsvar med lovgivningen, vil lovbrudd som kan henføres til daglig leders ansvarsområde, kunne få betydning for daglig leders personlige autorisasjon som regnskapsfører.

Rollen som daglig leder og oppdragsansvarlig regnskapsfører

Som det fremgår over er det en rekke plikter som påhviler daglig leder i et regnskapsførerselskap. Av etterfølgende punkter fremgår at det under tilsynet ble avdekket mangler. Det er daglig leders plikt å sikre at driften i selskapet ivaretas på en forsvarlig måte. Den oppdragsansvarlige har plikt til å sørge for at det iverksettes tiltak som sikrer at regnskapsføringen skjer i samsvar med de krav som følger av regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. Det er i avtalen som er inngått mellom Oug AS og det selskapet som leier ut daglig leder ikke avtalt nærmere hvor mye daglig leder skal arbeide for Oug AS, men det er lagt til grunn at arbeidet skal utføres på en måte som sikrer at lovkravene som stilles både i rollen som daglig leder og som oppdragsansvarlig blir oppfylt. Finanstilsynet har merket seg at det i note til årsregnskapet for 2020 fremgår at honoraret for det arbeidet som daglig leder og oppdragsansvarlig har utført er oppgitt til å være i underkant av kr 10 000,-. Finanstilsynet stilte derfor i sine foreløpige merknader spørsmål ved om daglig leder kan ivareta sitt ansvar på en fullt ut forsvarlig måte med et så lavt honorar, særlig tatt hensyn til at han også er oppdragsansvarlig for alle oppdragene. Finanstilsynet ser dette ikke bare som en risiko for daglig leder, men også for regnskapsførerselskapet, men har merket seg at det blir leid inn en annen autorisert regnskapsfører fra det samme selskapet som leier ut daglig leder, og at det er denne

autoriserte regnskapsføreren som gjør all kontroll av det arbeidet som utføres av ikke autoriserte medarbeidere. Dette gjelder kontroller både etter GRFS pkt. 7.1. og 7.2.

I sitt tilsvarende skriver daglig leder Faale Willadsen at den autoriserte medarbeideren som er benyttet til å kontrollere regnskapsføreroppdragene i Oug AS har mange års erfaring både som oppdragsansvarlig og daglig leder fra en annen regnskapsførervirksomhet. Siden desember 2017 har hun vært ansatt i samme selskap som ham, og han har derfor god kjennskap til hennes kompetanse. Dette, sammen med det forhold at han selv nå i større grad vil dokumentere at han har kontrollert det arbeidet som utføres på oppdragene, vil sikre at oppdragene blir utført i samsvar med de kravene som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. Finanstilsynet tar selskapets redegjørelse til etterretning.

2. Forhold i regnskapsførerselskapet

2.1 Etterlevelse av kravene i hvitvaskingsregelverket

Autoriserte regnskapsførere er underlagt hvitvaskingslovgivningen og har en viktig rolle i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering blant annet på grunn av innsikt i sine kunders økonomiske transaksjoner.

Rapporteringspliktige skal gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering hvor blant annet egen virksomhet, virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og geografiske forhold skal tas i betraktning, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingene skal dokumenteres og holdes oppdatert. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for utarbeidelsen av selskapets hvitvaskingsrutiner. Etter hvitvaskingsloven § 8 skal rapporteringspliktige ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Rutinene skal dokumenteres og være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige. Det skal i tillegg utpekes en person i ledelsen som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp rutinene og påse at disse etterleves. Rapporteringspliktige skal også sikre at ansatte gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsregelverket og er i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres, jf. hvitvaskingsloven § 36.

2.1.1 Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Formålet med risikovurderingen er at rapporteringspliktige skal ha kunnskap om hvilke trusler egen virksomhet er utsatt for og hvilke sårbarheter (iboende risiko) egen virksomhet har. Ved risikovurderingen skal det blant annet tas i betraktning egen virksomhet, herunder særlig art og omfang, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper, samt geografiske forhold. Risikovurderingen skal tilpasses virksomhetens omfang, dokumenteres og holdes oppdatert.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er et sentralt element i regnskapsførervirksomhetens styrings- og kontrollstruktur, og danner grunnlaget for regnskapsførers arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for rutiner, som igjen skal sikre at virksomheten håndterer identifiserte risikoer og oppfyller øvrige plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Det er gjennom risikovurderingen at behovet for tiltak som kan redusere risikoen for å bli utnyttet i hvitvasking eller terrorfinansiering synliggjøres. Plikten til å gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering har vært gjeldende siden hvitvaskingsloven trådte i kraft 15. oktober 2018.

Det må fremgå av risikovurderingen at regnskapsfører har identifisert hvilke eksterne forhold (trusler mot virksomheten) og interne forhold (sårbarheter ved virksomheten) som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Fordi de eksterne og interne forholdene er bestemmende for selskapets risiko for å bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering, må risikovurderingen inneholde en samlet vurdering av hvordan eksterne og interne forhold påvirker hverandre (risikoen).

Regnskapsfører må forstå hvordan foretakets ulike tjenester kan brukes av oppdragsgivere som ønsker å hvitvaske eller finansiere terror. Dersom regnskapsfører har oppdragsgivere som driver virksomhet i bransjer med økt risiko for hvitvasking, må risikovurderingen reflektere hvorfor de enkelte bransjer er utsatt for økt risiko for hvitvasking, samt hvilke indikasjoner på hvitvasking eller terrorfinansiering som er knyttet til de enkelte bransjer.

Videre må risikovurderingen inkludere spørsmålet om hvilke interne forhold som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering.

Det er regnskapsførerforetakets *eget* risikobilde som skal kartlegges. Selv om det tas utgangspunkt i en mal for risikovurdering som er utarbeidet av tredjeparter, må slike maler tilpasses den enkelte virksomhet. En konkret tilpasning innebærer at risikovurderingen vil variere i omfang og kompleksitet, avhengig av regnskapsførerselskapets størrelse, tjenestespekter, kundemasse, internasjonale tilknytning m.m.

Selskapet sendte i forkant av tilsynet inn et dokument, benevnt "*Tiltak mot hvitvasking i Oug AS*". Dokumentet er utarbeidet med utgangspunkt i en mal fra Sticos og er fastsatt 3. desember 2021. En virksomhetsinnrettet risikovurderingen var ikke inntatt i dette dokumentet, men daglig leder informerte under tilsynet om at den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er nedfelt i et eget dokument. Dette ble innsendt Finanstilsynet i etterkant av tilsynet. Regnskapsførerselskapet har i dokumentet helt kortfattet og bare i begrenset grad angitt forhold som det mener er sentrale i vurderingen av risikoen for at regnskapsførerselskapet kan bli misbrukt som ledd i hvitvasking. Det fremkommer ikke av beskrivelsen hvilken konkret betydning de angitte forholdene har overfor oppdragsgiverne og for det samlede risikobildet. Dokumentet mangler også en vurdering av terrorfinansieringsrisikoen.

I Finanstilsynets rundskriv 15/2019 punkt 3.2.2 er det gitt en nærmere beskrivelse og omtale av formålet med en virksomhetsinnrettet risikovurdering. Også siste nasjonale risikovurdering i 2020 vil være av betydning for selskapets arbeid med en virksomhetsvurdering som i tilstrekkelig grad er tilpasset egen virksomhet.

Finanstilsynet mener at selskapet ikke har gjennomført og dokumentert en tilstrekkelig virksomhetsinnrettet risikovurdering, jf. hvitvaskingsloven § 7.

2.1.2 Rutiner

Lovkravet og regnskapsførerselskapets rutiner

Regnskapsførerselskapet skal ha skriftlige rutiner som sikrer etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket, jf. hvitvaskingsloven § 8 første ledd. For at rutinen skal virke etter sin hensikt må de være tilpasset virksomhetens art og omfang, jf. § 8 andre ledd, og det betyr at det må være en sammenheng mellom den virksomhetsinnrettede risikovurderingen og rutinen. At rutinen skal

tilpasses virksomhetens art og omfang innebærer at regnskapsførerselskap med få kunder og et begrenset tjenestetilbud ikke vil trenge et like omfattende og komplekst rutineverk som større selskaper. Plikten til å ha skriftlige rutiner påhviler imidlertid alle regnskapsførerselskap, uansett størrelse, og er en videreføring av tilsvarende plikt etter hvitvaskingsloven av 2009.

De skriftlige rutinene må dekke både plikter som skal sikre at selskapet har forsvarlig styring og kontroll med antihvitvaskingsarbeidet og plikter som skal ivaretas i den løpende oppdragsutførelsen. Rutinene må angi *hva* som skal gjøres og *hvordan* dette skal gjøres.

Regnskapsførerselskapets rutine etter § 8 annet ledd fremkommer av dokumentet nevnt i pkt. 2.1.1 overfor.

Finanstilsynet vil påpeke at rutinene skal fastsettes med bakgrunn i den virksomhetsinnrettede risikovurderingen som er gjort etter hvitvaskingsloven § 7. For Finanstilsynet fremstår dette ikke å ha vært situasjonen, da det kan synes som om regnskapsførerselskapet har fastsatt sine rutiner uavhengig av den virksomhetsinnrettede risikovurderingen. Finanstilsynet har likevel ingen særlige merknader til innholdet i rutinedokumentet og legger til grunn at rutinene i det alt vesentlige er dekkende i forhold til de krav som stilles, tatt hensyn til regnskapsførerselskapets omsetning og antall oppdragsgivere og risikoen i disse.

Kundetiltak og løpende oppfølging

For at regnskapsførerselskapet skal kunne bidra til bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering er det sentralt at pliktene i hvitvaskingsloven kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging oppfylles. For å sikre dette må det foreligge skriftlige rutiner som angir hvilke kundetiltak som skal gjennomføres og konkret hvordan disse skal gjennomføres. De fremlagte rutinene skal dekke pliktene i kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging.

Risikoklassifisering

For å sikre at riktige kundetiltak gjennomføres, må hver enkelt kunde risikoklassifiseres. Risikoklassifiseringen må ta utgangspunkt i de generelle vurderingene som er gjort i den virksomhetsinnrettede risikovurderingen og deretter i konkrete forhold ved den enkelte kunde. Hvilken bransje kunden driver virksomhet i, og hvorfor den enkelte bransje eventuelt utgjør høy hvitvaskingsrisiko, vil være sentralt. Regnskapsfører plikter til enhver tid å ha en oppdatert risikoklassifisering av kunden. Dette gjelder uavhengig av den risikoklassifiseringen som ble fastsatt på kunden på tidspunktet for avtaleinngåelsen. Dersom det er høy risiko for hvitvasking eller terrorfinansiering, skal rapporteringspliktige gjennomføre forsterkede kundetiltak.

Finanstilsynet er av den oppfatning at rapporteringspliktige må dokumentere særskilte vurderinger knyttet til kundens bransje når kunden driver virksomhet i høyrisikobransjer. Det vises særlig til hvitvaskingsloven §§ 9 første ledd, 6 og 17, samt Finanstilsynets rundskriv 8/2019, punkt 2.4.

Oppdragsgjennomgangen viste at det var foretatt en risikoklassifisering for samtlige av de oppdragsgiverne som Finanstilsynet kontrollerte under tilsynet. Begrunnelsen for valgt risikokategori for hvert av oppdragene var likelydende, og satt til "*normal*". Finanstilsynet finner derfor å stille spørsmål ved om det er foretatt en tilstrekkelig kritisk risikovurdering for det enkelte oppdrag.

I sitt tilsvaret anfører daglig leder at alle oppdragsgiverne er klassifisert som "*normal*" etter diskusjoner og vurderinger i møte mellom daglig leder, styremedlem og autorisert regnskapsfører som kontrollerer oppdragene. Tvilstilfellene gjaldt om de skulle settes til "*lav*" eller "*normal*". Det

fremgår av tilsvaret at; "*Vi fant ut at både for intern håndterings del og "for sikkerhets skyld" ville det være ønskelig å plassere i "normal" ved tvil.*" Finanstilsynet tar selskapets redegjørelse til etterretning.

Reelle rettighetshavere

Regnskapsfører skal innhente og bekrefte opplysninger om fysiske personer som, alene eller sammen med nære familiemedlemmer, direkte eller indirekte eier eller kontrollerer mer enn 25 prosent av eierandelene til kunden, har rett til å utpeke eller avsette mer enn halvparten av kundens styremedlemmer eller utøver kontroll over den juridiske på annen måte (reelle rettighetshavere), jf. hvitvaskingsloven § 13 tredje ledd, jf. § 14. Selv om reelle rettighetshavere ofte vil være sammenfallende med eierne, kan det være forhold som tilsier at situasjonen er en annen. Regnskapsfører må derfor dokumentere en vurdering av dette.

Finanstilsynets oppdragsgjennomgang viste at regnskapsførerselskapet for samtlige av de kontrollerte oppdragsgiverne hadde foretatt en vurdering av reelle oppdragsgivere ved at det var huket av for at en slik vurdering var gjennomført, herunder at dette var kontrollert mot aksjonærregisteret. Det var imidlertid ikke for noen av oppdragene innhentet et egenerklæringsskjema hvor oppdragsgiver bekrefter hvem som var reelle rettighetshavere. Finanstilsynet legger til grunn at en slik egenerklæring innhentes for samtlige oppdragsgivere.

Politisk eksponert person (PEP)

Regnskapsfører skal avgjøre om kunden, personer som handler på vegne av kunden, eller reelle rettighetshavere er PEP, eventuelt nært familiemedlem eller kjent medarbeider til en PEP, jf. hvitvaskingsloven §§ 12 fjerde ledd og 13 fjerde ledd.

Formålet med lovreguleringen er å motvirke at midler som har opphav i korrupsjon blir hvitvasket eller brukt til å finansiere terror. Det er internasjonalt anerkjent at kundeforhold med PEPer på generelt grunnlag antas å innebære økt hvitvaskingsrisiko. Nærstående av en PEP, som er kunder hos den rapporteringspliktige, skal identifiseres da de også kan dra fordel av eller bli misbrukt i forbindelse med hvitvasking.

Regnskapsførerselskapet hadde for samtlige av de fire oppdragsgiverne anført "Nei" ved vurderingen av om oppdragsgiver var en politisk eksponert person. Men egenerklæringsskjema hvor oppdragsgiver tar stilling til og bekrefter PEP var ikke innhentet for noen av oppdragene. Som for reelle rettighetshavere legger Finanstilsynet til grunn at en slik egenerklæring innhentes fra oppdragsgiverne også for PEP.

Opplæring

Den gjeldende hvitvaskingsrutinens pkt. 3 omhandler opplæring. Det fremgår av denne at hvitvaskingsansvarlig, som er selskapets daglige leder, skal sørge for at nødvendig opplæring gis, bl.a. ved at nyansatte skal sette seg inn i Finanstilsynets rundskriv 15/2019. Rutinene fremstår for Finanstilsynet som svært generelle.

I etterkant av tilsynet har Finanstilsynet fått oversendt noen kopier av e-poster etc. fra de ansatte hvor de bekrefter at de har deltatt på et kortfattet kurs kort tid før tilsynet fant sted, hvor Finanstilsynets nevnte rundskriv er gjennomgått. Basert på den mottatte dokumentasjonen er det for Finanstilsynet vanskelig å danne seg et inntrykk av den opplæringen som faktisk er gitt. Finanstilsynet legger til grunn at opplæringen skulle vært bedre dokumentert, herunder omfang på de kursene de ansatte har deltatt på og hva som faktisk er gjennomgått.

Kundetiltak

For ett av de oppdragene Finanstilsynet kontrollerte ved tilsynet, var det kun dokumentert at ID-kontroll av utført av ett av styremedlemmene som også eier 26 % av aksjene. Det var ikke dokumentert at ID-kontroll var innhentet verken av daglig leder eller styreleder.

Det var for ingen av de kontrollerte oppdragene på ID-dokumentene signert for "rett kopi" og hvem som hadde utført kontrollen, jf. hvitvaskingsforskriften § 6-2 første ledd.

Det er i oppdragsdokumentasjonen i tilknytning til legitimasjonskontroll av juridiske personer anført at firmaattest skal være innhentet kort tid før tilsynet, men det er for ingen av de fire kontrollerte oppdragene vedlagt kopi av en slik attest eller annen dokumentasjon som viser at slik kontroll er utført.

Oppsummering

Ved kontroll av oppdrag avdekket Finanstilsynet mangler i etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket. Finanstilsynet har vurdert om manglene, særlig i tilknytning til den virksomhetsinnrettede risikovurderingen og manglende opplæringstiltak, gir grunnlag for å ilegge selskapet overtredelsesgebyr etter hvitvaskingsloven § 49. Etter en konkret vurdering har Finanstilsynet kommet til at slikt gebyr ikke skal ilegges, men Finanstilsynet legger til grunn at selskapet umiddelbart retter opp i de påpekte mangler.

2.2 Manglende rettidig avleggelse og innlevering av offisielt årsregnskap og skattemelding.

Frist for å avlegge årsregnskap for selskap som følger kalenderåret er 30. juni påfølgende år, jf. regnskapsloven § 3-1 tredje ledd. Årsregnskapet for Oug AS for 2019 ble fastsatt først 31. august 2020, mens årsregnskapet for 2020 ifølge det oversendelsesbrevet som fulgte med innsendingen til Regnskapsregisteret og som er underskrevet av representant for selskapet er fastsatt 30. juni 2021 som er innen lovfastsatt frist. Finanstilsynet vil imidlertid bemerke at årsregnskapet for 2020 er gjennomgått i styremøte 8. juni 2021, mens generalforsamlingsprotokollen er datert 21. juni. Den datoen som er angitt som fastsettelse av årsregnskapet i oversendelsesbrevet til Regnskapsregisteret stemmer således ikke med den datoen årsregnskapet for 2020 faktisk er fastsatt.

Frist for innsending av årsregnskapet til Regnskapsregisteret er en måned etter at regnskapet er avlagt, senest 31. juli, jf. regnskapsloven § 8-2 første ledd. Finanstilsynet konstaterer at årsregnskapet for Oug AS for 2019 først ble mottatt og godkjent av Regnskapsregisteret 7. september 2020, mens årsregnskapet for 2020 først ble mottatt og godkjent 13. september 2021.

Skattemeldingen for selskapet for 2020 ble innsendt Skattekontoret først 13. september 2021, også det etter gjeldende frister, siden siste frist for innsending etter søknad var 20. august 2021.

Finanstilsynet ser alvorlig på at regnskapsførerselskapet for 2019 ikke har avlagt årsregnskapet for egen virksomhet innen gjeldende frister, at det ikke har sendt inn årsregnskapet for 2019 og 2020 rettidig til Regnskapsregisteret og også at skattemeldingen for 2020 er for sent innsendt Skattekontoret. Finanstilsynet legger til grunn at autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap overholder gjeldende frister for avleggelse og innsending av eget årsregnskap og skattemeldinger, ikke minst siden det er en sentral oppgave for et autorisert regnskapsførerselskap å påse at dets oppdragsgivere overholder fristene. Når så det autoriserte regnskapsførerselskapet gjentatte ganger ikke selv overholder lovpålagte frister svekker det tilliten til regnskapsfører-

selskapet, noe som er uheldig både overfor regnskapsførerselskapet selv, men også dets oppdragsgivere.

2.3 Dokumentasjon av medgått tid

Det ble under tilsynet opplyst om at den ansatte i selskapet ikke registrerer interntid. Manglende timeregistrering er et brudd på bokføringsforskriftens § 5-14, som krever at både interntid og eksterntid blir registrert. Finanstilsynet legger til grunn at forskriftens krav blir fulgt i det videre.

3. Regnskapsførerselskapets utøvelse av regnskapsføreroppdrag

Under beskrives utøvelsen av regnskapsføreroppdrag og om det er etablert organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll i forhold til kravene i regnskapsførerloven, herunder kravet til god regnskapsføringsskikk, jf. § 2 andre ledd.

Fire oppdrag (oppdragene A-D) ble kontrollert for å gjennomgå den dokumentasjonen regnskapsførerselskapet utarbeider for oppdragsgiverne, herunder oppdragsdokumentasjonen. Gjennomgangen baserte seg i hovedsak på dokumentasjon som var utarbeidet for 2020. Daglig leder er oppdragsansvarlig for samtlige oppdrag. Det er benyttet medarbeider på alle oppdragene. Ingen av oppdragene har revisor.

Ved gjennomgang av oppdragene ble følgende forhold kontrollert:

- Eventuelt årsregnskap med vedlegg
- Skattemelding med vedlegg
- Oppdragsavtale med eventuelle vedlegg og fullmakter
- Kundetiltak på oppdragsnivå etter hvitvaskingsregelverket
- Fremdriftsoversikt
- Dokumentasjon av vurdering av oppdragsgivers interne rutiner
- Dokumentasjon av gjennomført kvalitetskontroll, herunder overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse
- Saldobalanse, avstemming og underliggende dokumentasjon av balansekontoeer per 31.12.
- Eventuell kommunikasjon med oppdragsgiver om feil og mangler som er avdekket i forbindelse med utførelsen av oppdraget
- Perioderapport og periodiske avstemminger for en valgt periode

3.1 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kvalitetskontroll av medarbeideres oppdragsutførelse

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 7.1 at oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører minst en gang årlig skal kontrollere minst følgende for hver oppdragsgiver:

- a) At oppdragsavtale er à jour.
- b) At fullmakter er skriftlig dokumentert og à jour.
- c) At oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale er à jour.
- d) At vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert.
- e) At avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende.
- f) At handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført, jf. GRFS pkt. 5.8.4.

- g) At rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov.
- h) At fremdriftsoversikt er à jour.
- i) At oppdragsdokumentasjon er à jour.

Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar å påse at dette faktisk blir gjort.

Dersom arbeid utføres av medarbeidere som ikke er autorisert som regnskapsførere, er det et nødvendig risikoreduserende tiltak at oppdragsansvarlig regnskapsfører forsikrer seg om at arbeidet blir utført i henhold til lovkrav og oppdragsavtale. Kravet til kvalitetskontroll følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 7.2. Feil og mangler som avdekkes ved kvalitetskontroll må korrigeres så snart som mulig, jf. GRFS punkt 7.3. Gjennomført kvalitetskontroll skal dokumenteres som en del av oppdragsdokumentasjonen, jf. GRFS punkt 7.4.

Slik kvalitetskontroll kan gjennomføres av annen autorisert regnskapsfører, men den oppdragsansvarlige regnskapsføreren må forsikre seg om at kontrollen skjer på en forsvarlig måte og er uansett fullt ut ansvarlig for at oppdraget utføres i samsvar med lovkravene.

Kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse skal minst omfatte:

- Oppdragsutførelse, herunder gjennomført fakturering, lønnsregistrering, bokføring, avstemming, årsoppgjør mv.
- Rapportering, herunder gjennomført pliktig regnskapsrapportering og rapportering til oppdragsgiver.

Det ble under tilsynet opplyst om at overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kontroll av medarbeiders arbeid skal loggføres i skjemaet "*Kontroll av medarbeiders oppgaver*" når kontrollene er utført. Det ble fremlagt skjemaer for alle de fire kontrollerte oppdragene. Det er imidlertid ikke daglig leder og oppdragsansvarlig på oppdragene som utfører kontrollen, men en annen autorisert regnskapsfører som er ansatt i det selskapet som daglig leder blir innleid fra, se også pkt. 1, siste avsnitt, i denne rapporten. Skjemaene fylles ut av medarbeider, mens den autoriserte som gjennomfører kontrollene signerer og daterer for etterkontroll, herunder at det er lagt inn kommentarer i kommentarfeltet som medarbeider på oppdraget må utkvittere før den autoriserte godkjenner det arbeidet som den ikke-autoriserte medarbeideren har utført.

Finanstilsynet har merket seg at både den overordnede kontrollen på oppdragene og kvalitetskontrollen på oppdragene var utført kort tid før tilsynet fant sted, hovedsakelig i februar og mars 2022. Finanstilsynet legger til grunn at kvalitetskontroll av medarbeider må være utført før årsregnskap og skattemelding blir utarbeidet og innsendt. Finanstilsynet har også merket seg at det var svært få spor, om noen, som viste at oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde forsikret seg om at selve regnskapsføringen og den kvalitetskontrollen som den autoriserte regnskapsføreren hadde utført var gjort på en forsvarlig måte og i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. Selskapets rutiner på dette punkt må derfor endres slik at det fremgår hvordan den oppdragsansvarlige har forsikret seg om at arbeidet er utført på en fullt ut forsvarlig måte.

I sitt tilsvaer har daglig leder bekreftet at det er lagt inn en ekstra kontroll etter autorisert regnskapsførers kontroll av utførte arbeider. Disse skal gjennomføres før innsendelse av skattemelding og eventuelt årsregnskap. Det gjennomføres ikke i skjema, men skriftlig e-postbesvarelse fra oppdragsansvarlig til utførende og oppbevares i dokumentasjonen. Finanstilsynet tar selskapets tilsvaer til etterretning.

3.2 Avstemminger

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.9.3 at samtlige kontoer i balansen skal være avstemt og dokumentert før endelig årsregnskap utarbeides. Tilsvarende gjelder for resultatkontoer dersom det vurderes som vesentlig for å sikre et riktig regnskap. Det følger også av bokføringsloven § 11 første ledd at ved utarbeidelse av årsregnskap skal det foreligge dokumentasjon for alle balanseposter med mindre de er ubetydelige. Bokføringsforskriften kapittel 6 gir ytterligere krav til hva som skal dokumenteres.

Av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 5.8.3.4 følger det at avstemminger, herunder også underliggende dokumentasjon og forklaringer på eventuelle avvik, skal dokumenteres slik at de kan etterprøves.

Avstemminger og dokumentasjon per 31. desember 2020 for de fire kontrollerte oppdragene ble innsendt i etterkant av tilsynet. Gjennomgang av dokumentasjonen viste enkelte mindre mangler for oppdrag B og C. Finanstilsynet viser til det foreløpige merknadsbrevet hvor disse nærmere fremgår.

4. Finanstilsynets konklusjon

Autorisasjonsordningen for regnskapsførere ble innført for å øke og sikre kvaliteten på regnskapene og rapportene som blir levert til oppdragsgivere og andre brukere av regnskapet, herunder offentlige myndigheter. Regnskapspliktige som setter bort sitt regnskap til autoriserte regnskapsførere skal kunne ha tillit til at oppdraget blir utført i samsvar med god regnskapsføringsskikk og at regnskap og rapporter har god fagmessig kvalitet.

Finanstilsynets tilsyn avdekket enkelte brudd på regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. Manglene er beskrevet i punktene over. Finanstilsynet ser alvorlig på selskapet ikke synes å ha hatt en tilstrekkelig god rutine som sikrer at kontrollene etter GRFS pkt. 7.1. og 7.2, jf. pkt. 3.1. ovenfor, har blitt gjort før årsregnskap og skattemelding har blitt utarbeidet og innsendt respektive offentlige instanser, men tar til etterretning selskapets tilsvaer om at det vil bli satt i verk rutiner som skal sikre at de kravene som stilles etter god regnskapsføringsskikk på disse områdene blir oppfylt. Videre legger Finanstilsynet til grunn at regnskapsførerselskapet sørger for at det blir iverksatt rutiner etter hvitvaskingsregelverket som fullt ut oppfyller de krav som stilles, og det må påses at rutinene etterleves.

For Finanstilsynet

Bernt Jan Aaland
senior tilsynsrådgiver

Morten Peters
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.